

Verksamhetsberättelse 2018

Naturskyddsföreningen i Göteborg

Verksamhetsåret 2018-01-01 – 2018-12-31

Sammanfattning styrelsen

Styrelsen har under året fortsatt arbetet med utvecklingen av föreningen. Inför valet i september genomfördes ett valprojekt under ledning av en projektanställd projektledare, arbetet skedde i nära samarbete mellan styrelse och intressegrupperna och omfattade bland annat musikevenemang, en valenkät och politikerutfrågning. Under hösten anställdes en verksamhetsutvecklare på 20 % på två år för att ge mer kraft åt det strategiska arbetet i kretsen.

Intressegrupperna driver stora delar av föreningens verksamhet. Som vanligt har mycket aktiviteter genomförts i Klimatgruppen, Havnätverket Väst, Handla Miljövänligt gruppen och Ängsgruppen. Stadsplaneringsgruppen har arbetat aktivt med framtagning av en policy för hållbar stadsplanering i Göteborg. Under året har en ny grupp bildats i form av Evenemangsgruppen som fokuserar på att genomföra evenemang inom hela kretsens arbetsområde. Vi har också aktiva grupper inom föreningens barnverksamhet, Natursnokarna.

Styrelsen

Styrelsen har under året bestått av 10 ordinarie ledamöter.

På årsmötet den 25 mars 2018 valdes:

- Lena Nilsson, ordförande, omval, 1 år
- Lovisa Bråvi, nyval, 2 år
- Mats Andersson, omval, 2 år
- Anders Ridderström, omval, 2 år
- Thomas Röstell, sekreterare, nyval, 2 år

Sedan tidigare var följande personer valda på 2 år (för perioden mars 2017 – mars 2019):

- Jan Gustafsson, vice ordförande
- Bo Jönson, kassör
- Joel Karlberg
- Sebastian Thisted
- Nelly Khmilkovska

Avgående ur styrelse var:

- Malin Nilsson
- Ellen Larsson
- Rebecka H Jorquera
- Helene Stiernstrand

11 ordinarie styrelsemöten har hållits under året: 17/1, 7/2, 1/3, 10/4, 16/5, 19/6, 23/8, 18/9, 17/10, 21/11, 13/12, samt årsmötet 25/3.

Övriga förtroendeposter

Valberedningen har bestått av:

- Christina Moberg (sammanställande), omval
- Anders Malmsten, omval
- Fredrik Högberg, omval
- Camilla Wenke, omval

Revisorer har varit:

- Johan Grudemo, omval
- Therese Malm, omval
- Sebastian Bäckström (suppleant), omval
- Jonas Kullman (suppleant), omval

Representation

- Under året har kretsen inte haft någon vald representant i länsförbundet. I länsförbundets styrelse har göteborgskretsen dock haft medlemmar i form av Bo Jönsson som kassör i länsförbundet och Göran Sunnergren som sekreterare i länsförbundet.
- Riksstämman i Uppsala, 16-17 juni. Kretsen representerades av Lena Nilsson, Mats Andersson, Sebastian som ombud från styrelsen och Dan Bäckström från klimatgruppen
- Kretskonferens 12-14 oktober, Smögen. Tema: Vatten, sött och salt. Kretsen representerades av 3 medlemmar.
- Bo Jönsson har under året varit ordinarie ledamot i Studieförbundet Väst's styrelse.

Skrivelser

Debattartiklar

- Miljön måste upp i valrörelsen GP, 2018-08-14
- Har ni redan glömt era klimatlöften? GP Debatt Nätupplaga, 2018-01-29

Yttranden

- Vrårsered 4:6 - Synpunkter samrådshandling, 2018-12-20
- Torslanda - Program för centrala Torslanda - Detaljplan samråd - Yttrande, 2018-11-20
- Lunden-Bostäder vid Karlagatan - Detaljplan samråd - Yttrande, 2018-10-23
- Backaplan-Program för Backaplan - Program samråd - Yttrande, 2018-10-16
- Remissvar fossilfritt Göteborg vad krävs Naturskyddsföreningen, 2018-10-03
- Lindås - Bostäder vid Vågnedalsvägen - Detaljplan granskning - Yttrande, 2018-06-28
- Sävenäs - Bostäder och skola vid Robertshöjdsgatan Smörlottsgatan - Detaljplan granskning - Yttrande, 2018-01-10

Medlemmar

Medlemsantalet för 2018 14 695 varav 5 651 familjemedlemmar. Motsvarande siffra för 2017 var 14 186 personer varav 5 393 var familjemedlemmar. De tidigare årens trend med ökning av antalet medlemmar fortsätter även under 2018.

Anställning

Styrelsen har beslutat att anställa en verksamhetsutvecklare till kretsen i Göteborg på 20 % i två år från den 15 september 2018. Vi vill med detta försöka få stöd och kraft i att växla upp arbetet inom föreningen i Göteborg. Vi anser att vi har medlemsunderlag att vara en motor för arbetet i föreningen i regionen, något vi haft som ambition i ett antal år men med facit i hand får konstatera att vi inte maktat med, med endast ideella medel. Kansli Väst och Länsförbundet har inte resurser att hjälpa oss med våra behov.

Vi har bedömt att omfattningen på en 20 %-ig tjänst är något som vi kan bära ekonomiskt under två år, då vi trots negativ budgetering haft ett positivt överskott i årsboksluten de senaste åren. Lönekostnaden motsvarar ca 65 % av vår omsättning per år. Som en del i uppdraget ingår att söka externa projektmedel för att öka tjänsten och därmed arbetet.

Vi har valt att förlänga anställningen för Axel Sjöberg, som både har arbetat på Kansli Väst tidigare och som sökte och fick tjänsten som projektledare för kretsens valprojekt. Axel arbetar nu en dag i veckan för kretsen i Göteborg.

Ideella traineer

Under våren antogs fem sökande från Göteborg till det nationella ideella traineeprogrammet hösten 2018-våren 2019. Under de sista månaderna 2019 har traineerna skissat på beskrivningar av projekt som kommer att genomföras under våren 2019. Projekten sker i samarbete med kretsen.

Ekonomi

Föreningens resultat för verksamhetsåret 2018 och ekonomiska ställning 2018-12-31 framgår av bifogad ekonomisk berättelse.

Lokal

Föreningen delar lokaler på Första Långgatan 28 B med Handla miljövänligt-kansliet, Kansli Väst och riksföreningens värvare.

Projekt

Valprojekt

Under våren 2018 sökte och beviljades styrelsen medel för att genomföra ett valprojekt inför kommunalvalet i Göteborg. Kretsen har valt att dela upp projektet i 4 olika delar – politikerenkät, musikevenemang, föreläsning/debatt och övrig kommunikation. I korthet kan vi konstatera att alla delar av projektet genomfördes enligt plan. Alla partier i kommunfullmäktige svarade på enkäten. Resultatet presenterades på hemsidan och i en artikel i ETC Göteborg. Svaren i enkäterna planeras att följas upp under mandatperioden. Musikkampanjen hölls under rubriken "Rösta för ett gott klimat" och ett antal kampanjtillfällen hölls på olika platser i staden. Kevin Andersson, internationellt känd klimatforskare höll ett uppskattat föredrag för fullt hus på Literaturhuset i Göteborg. Representanter från samtliga partier deltog i en politikerutfrågning. Evenemanget hölls i en i det närmaste full aula i Folkets hus och modererades av Thomas Käberger. Publiken kunde under mötets gång skicka in frågor via sms. Kommunikation skedde genom kontinuerlig affischering på stadens 34 offentliga anslagstavlor, banderoller trycktes upp, tre debattartiklar publicerades och under projektets gång gjordes tre utskick till alla medlemmar vi har e-postadress till i medlemsregistret.

Ansökan om verksamhetsutvecklare

Styrelsen skickade under hösten i en ansökan om projektmedel till riksföreningen på 200 000 kr för att öka Axels anställning från 20% - 60 % anställning under ett år. Ansökan avslogs med motiveringen att projektmedel inte ska gå till lön.

Kommunikation

Våra mest använda kommunikationskanaler är Hemsidan, e-nyhetsbrevet och Facebook. På kretsens *hemsida*, "goteborg.naturskyddsforeningen.se", finns aktuell information om vilka vi är, vilka intressegrupper som finns och vad som händer i kretsen. På hemsidan samlas också föreningsdokument, yttranden och debattartiklar. Alla intressegrupper har tillgång till en egen sida på hemsidan under fliken "Intressegrupper". *E-nyhetsbrevet* går varje månad ut till de ca 6 500 mailadresser till våra medlemmar som finns i medlemsregistret. Utskickerna av E-nyhetsbrevet hade en paus efter sommaren på grund av resursbrist men sedan i höstas hanteras sammanställning och utskick av Verksamhetsutvecklaren. Kretsens *Facebooksida* har ca 3 600 gillare. Det som är mest populärt är naturvideos och inlägg om Greta Thunberg. Facebooksidan erbjuder samtida omvärldsbevakning dagligen vilket många uppskattar. Vi har även börjat tipsa om poddar att lyssna på inom Natur, miljö och klimat. Några av grupperna har egna Facebooksidor och en grupp för aktiva i föreningen skapades under året för att öka kommunikationen mellan olika delar av kretsen.

Intressegrupper

Evenemangsgruppen

Sammanfattning

Gruppen startades för att genomföra aktiviteter som kan vara gemensamma för flera intressegrupper inom NF, såsom Ekofika, föreläsningar, After Work, studiebesök och liknande. När Göteborgskretsen fick projektmedel till ett valprojekt koncentrerade vi ambitionerna på valprojektet. Vi har även ett pågående samarbete med Världskulturmuseet, som kommer att resultera i aktiviteter under 2019.

Genomförda aktiviteter

Temadag om urbanisering och grönytor

I samarbete med Naturhistoriska Muséet planerades och genomfördes ett panelsamtal om urbanisering den 17/3 2018. Deltagare i samtalet var Christer Owe, hållbarhetskonsult, Carina Sundqvist, grundare av EasyVeg City Farming, Barbara Lindell, talesperson för Trädplan, samt Björn Siesjö, stadsarkitekt i Göteborg. Moderator var Ragnhild Larsson, redaktör för Klimatpodden. Samtalet hölls i föreläsningssalen hos Naturhistoriska och cirka 60 personer fanns i publiken. Medarrangör från NF var Ragnar J.

Ekofika med tema solenergi

Den 27/3 arrangerades en kväll med information och diskussion om solceller och solenergi. Deltagare var Solcellskollen och kommunens energi- och klimatrådgivare. Kvällen arrangerades i stora rummet på Naturskyddsföreningens kansli. Mötet var mycket välbesökt, cirka 40 personer fanns i publiken. Det blev en hel del frågor och diskussion. Vi bjöd på fika. Ansvarig från NF var Ragnar J.

Musikkampanj på stan (en del av Göteborgskretsens valkampanj)

Under sommaren genomfördes åtta flygbladsutdelningar till ackompanjemang av levande musik (sånger som "Here Comes The Sun", "Sol vind och vatten" m fl) på platser som Kortedala, Hjällbo, Angered, Gamlestan, Hjalmar Brantingsplatsen och Järntorget. Flygbladen innehöll resultatet av Naturskyddsföreningen Riks' valgranskning av partierna. Deltagarna kom dels från olika delar av kretsen, men också från andra lokala miljögrupper. Samarbetet var gott och intresset från allmänheten stort på alla besökta platser.

Samarbetet med Jordens Vänner, Greenpeace, Fossilgasfällan, Klimatsamling och deltagande musiker skedde genom Samarbetsgruppen, en Facebookgrupp som skapades som en del av Evenemangsgruppen. Ansvarig från NF var Gunnar Isaksson.

Klimatmöte med Johan Ehrenberg på Musikens hus

Johan Ehrenberg hade en kväll på Musikens Hus den 3/12 2018, där han talade om valda delar ur sin bok "Hoppet", som handlar om att rädda världen från en hotande klimatkollaps. Det var många åhörare som kom, cirka 300 personer. Kvällen genomfördes i samarbete med Ekologisk stadsdel Majorna, Hyresgästföreningen Västra Göteborg, Studieförbundet, ETC Göteborg, Jordens Vänner och Musikens Hus. Medarrangör från NF var Ragnar J.

Handla miljövänligt-gruppen

Studiecirkel, Mat, klimat och miljö:

I början av året så körde vi en studiecirkel på temat mat, klimat och miljö där 11 personer deltog varav flertalet inte är med i HMY-gruppen. I denna cirkel så var tanken att diskutera ämnet mat och klimat och vi använde oss av böcker som Svinnlandet, Ekoenkelt och Jorden vi äter.

Riksupptakt: "Ta vara på det du har"

I år så är det ett nytt tema på miljövänliga veckan, att ta vara på det du har och då också en riksupptakt som denna gång var i Eskilstuna. Under denna helg i mars så fick vi lära oss mer om bland annat klimatpåverkan och vår konsumtion, mobiltelefoni och elektronik och kollaborativ

konsumtion. Vi hade med oss något som vi ville laga eller göra om till helgens workshop. Vi var två personer från Göteborg på denna helg.

Inspirationskväll klädbytdagen

Inför klädbytdagen så körde vi i samverkan med Stadsbiblioteket en inspirationskväll. Här började också insamlingen av kläder som sen fortsatte på Emmaus tills några dagar före. Under denna kväll så fanns det möjlighet att lyssna på kortare föreläsningar, t ex Bambuboden och Fixoteket.

Klädbytdagen

Under januari fram till klädbytdagen den 14 april så ägnade vi oss åt att planera och förbereda årets klädbytdag i samverkan med Världskulturmuseet, Emmaus, Lindra, Mötesplats Backa-Brunnsbo. Dagen möjliggjordes med hjälp av 38 volontärer. Sammanlagt 1137 besökare bytte kläde och runt 50 sömnadsuppdrag genomfördes.

Återbrukspyssle

I samband med Göteborgs stads skräpplockardagar så var vi med och körde en öppen aktivitet där besökare kunde för-så i en förpackning. Frön sponsrade Göteborgs Stad med och förpackningar fick vi dels från museet och från att vi själva samlat in. En bra aktivitet som drog runt 100 besökare.

Hållbarhetsvecka Studium

Vi fick förfrågan från Studium (Göteborgs stads vuxenutbildning) om att komma och prata om hållbar konsumtion under deras hållbarhetsvecka. Det blev två föreläsningar på vardera en timma. Flera intressanta frågor och några som visade intresse för att engagera sig. En aktivitet som genererade 3000 kronor till SNF. Vi nådde runt 120 personer.

Fräsch på riktigt workshops under Vetenskapsfestivalen

Under vetenskapsfestivalen så körde vi två stycken workshopar på temat Fräsch på riktigt i Nordstan. Här fick besökare prova på att göra sitt egna läppcerat och torrschampo. Sammanlagt var det runt 180 personer (flest ungdomar) som provade på att göra eget och fick med sig recept på hur de kan göra det själva.

Blöjupproret

Vi har varit och haft ett samtal med blöjupproret gällande engångsblöjor och kemikalier som de arrangerade i Göteborg en lördag i slutet av maj.

Planeringsträffar

Under året har vi träffats några gånger för att planera vad vi ska göra framöver.

Samverkan Naturhistoriska museet, Stadsbiblioteket och Världskulturmuseet

Under året som gått så har vi samverkat med Världskulturmuseet när det gäller Klädbytdagen och inför samverkan på deras kommande utställning om hållbar konsumtion. Vi samverkade med Stadsbiblioteket när det gäller inspirationskvällen inför klädbytdagen. Samverkan har också skett med Naturhistoriska museet vid flera tillfällen.

Regional upptakt

Söndagen den 26 augusti så var det regional upptakt i Vänersborg inför miljövänliga veckan. Under denna så tog deltagarna med sig något som man ville göra om eller laga till workshopen. Från Göteborg så var vi fem personer som deltog.

Studiecirkel Fixa grejen

Inför miljövänliga veckan så hade vi en studiecirkel på det nya temat där vi använde oss av faktaunderlaget "Ta vara på det vi har" för att lära oss mer om hur vi kan och bör tänka.

Miljövänliga veckan

Vi samverkade med Naturhistoriska museet och under första helgen då vi körde workshop på att förlänga kläderna. Besökare fick komma och få hjälp och tips på hur de kunde lappa och laga sina kläder. Denna första helg så var det 8 som kom till workshopen och lagade olika plagg och ett antal

som kom och frågade om hur de själva kan laga olika typer av kläder hemma. Aktiviteten nådda runt 200 personer.

Mitt i veckan, under torsdagen på miljövänliga veckan så var det ett föredrag av naturfotograf Lisa Sihlberg som visade bilder och kopplade detta till årets tema att ta tillvara det på det vi har. Hit kom 40 personer.

Den andra helgen körde vi i samverkan med Naturhistoriska museet, Drottning Blankas gymnasieskola och Moyana Corigan med ansiktsmålning, prova på att bli sminkad och makeup-kurs med personlig konsultation. Denna helg var det 160 barn som deltog på ansiktsmålningen, 30 som provade på ekologiskt smink, 12 som deltog på sminkkursen, 30 ungdomar från Drottning Blankas gymnasieskola som utförde ansiktsmålning och sminkade och vi nådde 280 personer sammanlagt.

Besök av internationella samverkanspartner

Under miljövänliga veckan så hade vi besök av representanter från samarbetsorganisationer till Naturskyddsföreningen från Brasilien, Indien, Indonesien och två organisationer i Filipinerna som alla deltar under Green Action Week och som nu har fått information om vad vi gör under denna vecka. Deras organisationer har haft fokus på delande under årets vecka.

Samverkan med Världskulturmuseet och hållbar konsumtion

Under året har vi fortsatt samverkan med Världskulturmuseet gällande den kommande utställningen Human Nature och de pop-uper som vi kommer att vara delaktiga i, ungefär varannan månad. Vi har påbörjat diskussion om var någonstans dessa ska poppa upp och innehåll.

Föreläsning Bräcke diakoni

Vi blev inbjudna till Bräcke diakonis träff för miljöombud där vi körde en inspirationsföreläsning om miljö och vad man kan göra själv samt höll en workshop där deltagarna fick göra sitt egna läppcerat. 25 personer deltog.

Mastersstudier om konsumtion

Vi har medverkat i en pågående masterstudie gällande konsumtion och konsumtionsmönster. Vi kommer att få mer information om hur denna studie fortlöper.

Media

Under året har vi synts i media under och runtom klädbytdagen (Västnytt, ETC Göteborg, Metro och Djungeltrumman).

Hållbart julpyssel

Under första advent så körde vi hållbart julpyssel i samarbete med Naturhistoriska museet. Det var möjligt för besökare att göra julpyssel såsom julkort och stjärnor med återvunnit- och naturmaterial. Runt 100 besökare varav flera stannade länge och gjorde större alster.

Havsnätverket Väst

Sammanfattning

Havsnätverket Väst (HavVäst) har fortsatt jobba med utåtriktade aktiviteter med syfte att sprida naturglädje och information om Västerhavet. Under 2018 har vi inte haft något speciellt fokusområde, men flera aktiviteter har handlat om problemet med plast och skräp i havet. Gruppen har under året haft ca 10 aktiva medlemmar. Förutom representation på hemsidan har vi även en mejllista med 131 namn och en Facebooksida som följs av 625 personer.

Utvärdering av föregående verksamhetsplan

Föregående års mål och syfte var att jobba med utåtriktade aktiviteter, med avsikt att sprida naturglädje och information om Västerhavet. Merparten av de aktiviteter vi har haft under året har varit riktade mot allmänheten, med fokus på ämnen som berör vår västkust.

De utflykter och den internutbildning som planerades för året har inte genomförts. Den interna teambuildingen tillsammans med Catxalot kunde inte genomföras då det inte gick att hitta ett lämpligt datum. Utflykten till Kullaberg fick också ställas in då den ansvariga personen fick förhinder och inte hade möjlighet att genomföra utflykten denna höst.

Den planerade temadagen om fritidsbåtars miljöpåverkan genomfördes inte, då ansvarig person fick förhinder och inte kunde fortsätta driva projektet.

HavVäst har inte genomfört alla aktiviteter som planerades inför 2018, och har heller inte haft lika många möten som tidigare år. Detta beror på att gruppens aktiva medlemmar har haft mindre tid för ideellt engagemang. För att klara av att fortsätta driva gruppen under de förändrade omständigheterna, så har gruppens arbetssätt behövt förändras. Förändringen består främst i att ha färre möten per termin, men istället kombinera de träffar som hålls med någon form av aktivitet (filmvisning, föredrag, utflykt osv.). Utöver det så kommer HavVäst att uppmuntra sina medlemmar att delta i aktiviteter och arrangemang som drivs av andra aktörer, istället för att arrangera egna aktiviteter, med förhoppning om att det kan skapa inspiration och engagemang hos nya medlemmar som i slutändan kan leda till nya projekt inom HavVäst.

Genomförda aktiviteter

Samarbete med Ekocentrum

I anslutning till Världsvattendagen 21 mars, hölls ett seminarium om akvaponisk odling i samarbete med Ekocentrum, med titel "Hur påverkar fisken du äter våra vattenresurser?". Föredraget hölls av Marcus Jakobsson från Peckas Naturodlingar, som berättade om kretsloppsodling (akvaponi) av fisk och grönsaker och vilken roll det kan spela för att minska vår matproduktions miljöpåverkan och belastning på våra vattenmiljöer. Seminariet var mycket välbesökt och uppskattat. Under hösten genomförde Ekocentrum sedan en seminarierie med havs- och vattentema, där flertalet av ämnena var förslag som uppkommit under de planeringsmöten som hafts tillsammans med Ekocentrum.

Samarbete med Göteborgs Naturhistoriska Museum

Göteborgs Naturhistoriska Museum fokuserar varje år på att hålla kusten ren och belysa vikten av att inte skräpa ner. Havsnätverket Väst deltog med en utställning om marint skräp på museet den 14:e april.

Samråd kring den nya havsplanen med Kattegatts Kustvattenråd

I mars så deltog representanter från Havsnätverket väst på samråd kring de nya havsplanerna med Kattegatts Kustvattenråd i Halmstad. Senare under våren deltog representanter från Havsnätverket väst även under en av de havsplansworkshops som anordnades i Stenungsund av Havsnätverket riks.

Strandstädning tillsammans med Göteborgs folkhögskola, Nya Varvet

Havsnätverket Väst anordnade tillsammans med Göteborgs folkhögskola en halvdag med fokus på skräp i havet den 23/5. Dagen inkluderade föreläsningar och diskussioner om marint skräp med ett 40 tal av folkhögskolans elever, samt en efterföljande strandstädning av älvstranden i området kring Nya varvet. Det var mycket lyckat och uppskattat, med väldigt stort intresse från eleverna.

Nätverksträff Havsnätverket (riks)

Havsnätverket Väst var med och arrangerade en nätverksträff med Havsnätverket riks i Göteborg den 7/4. Träffen inkluderade bland annat ett besök på Sjöfartsmuseet Akvariet med guidad visning, samt diskussioner och presentationer om aktuella havsfrågor som det jobbas med inom föreningen.

Västerhavsveckan

Under Västerhavsveckan arrangerade Havsnätverket Väst, i samarbete med Getteröns Naturum, en temadag om havsfrågor, med utställningar, föredrag och aktiviteter. Det var mycket uppskattat och välbesökt.

Medverkan vid uppstartsmöte för Havsnätverket Ost

Havsnätverket Väst deltog vid uppstartsmötet för Havsnätverket Ost i Stockholm, där Havvästs Amanda Nylund höll en presentation om Havsnätverket Västs arbete, med tips och inspiration till den nystartade gruppen.

Träff med marinpedagogiskt nätverk

Havsnätverket Väst deltog på en marinpedagogisk workshop anordnad av Sjöfartsmuseet akvariet. Vi nätverkade, inspirerades och var med att starta ett marinpedagogiskt nätverk.

Water matters - Havsnätverket Väst på Nobel week diaogue

Havsnätverket Väst blev inbjudna av Västra Götalandsregionen att skicka en representant till konferensen Nobel week dialogue, där årets tema var "Water matters". Dagen bjöd på inspirerande föredrag och dialog, om både vetenskap och aktivism.

Möten under året

Under året har gruppen haft 7 ordinarie möten, med 6-10 deltagare/möte. Det första möte enligt gruppens nya koncept genomfördes den 26 november, och inkluderade visning av dokumentären Mission Blue, och efterföljande diskussion. Det var ett uppskattat och inspirerande möte, och vi tror att det här kommer att vara ett lyckat koncept.

Under året har även ett tiotal planeringsmöten genomförts för att planera seminariet på Ekocentrum, strandstädningen med Göteborgs folkhögskola, samt en temadag om skräp i havet som planeras för våren 2019 i samarbete med Kungsbackakretsen.

Havsnätverket Väst har också aktivt delat och spridit havsrelaterad information via sin Facebooksida, som också har fått fler och mer aktiva följare under 2018.

Klimatgruppen

Sammanfattning

Intresset för gruppens verksamhet har varit kraftigt stigande under året, troligen som en effekt av ett allmänt ökat intresse för klimatfrågan. Vår samverkan med andra lokala nätverk som Klimatsamling och Fridays For Future har fungerat som en kanal för rekrytering av nya deltagare.

Samverkan har också varit en viktig faktor under genomförandet av kretsens valprojekt, som hade klimat som huvudtema och där klimatgruppens medlemmar gjorde ett flertal tunga insatser.

Mötes- och medlemsstatistik

Gruppen har under 2018 hållit 15 möten med en genomsnittlig närvaro på 10.1 personer/möte (motsvarande siffra för 2016 var 9.4). Genomsnittlig närvaro per medlem har varit 2.4 möten och 7 medlemmar har deltagit i 6 eller fler av årets möten.

Gruppens epostlista omfattar i dagsläget 109 namn (en ökning med 20 namn under året) och vår Facebook-grupp, "Klimatgruppen i Göteborg (Naturskyddsföreningen)", har 437 medlemmar.

En påtaglig trend har varit att många nya ansikten har dykt upp på några enstaka möten. Listan på alla deltagare under året omfattar inte mindre än 52 namn, varav 35 deltog max 2 gånger. Ett flertal av dessa har närvarat på något av de sista mötena under året, så det finns gott hopp om att få fler besök av dem under nästa år. Hur vi framöver ska tillvarata det ökade intresse som ligger bakom den här trenden är en viktig fråga för gruppen och rimligen också för kretsen.

Genomförda aktiviteter

Offentliga föredrag

- Pär Holmgren på Världskulturmuseet 11/4 (i samarbete med muséet). Publik ca 150 personer
- Kevin Anderson på Litteraturhuset 20/6 (i samarbete med Fossilgasfällan m fl). Publik fullsatt ca 120 personer
- Johan Ehrenberg på Musikens Hus 3/12 (i samarbete med Musikens Hus m fl) Publik ca 150 personer

Valprojektet

Kretsens valprojekt var till betydande del initierat och genomfört av medlemmar i klimatgruppen. Tack vare bidrag från Riks kunde kretsen anställa en projektledare som knöt ihop de olika delarna. Vi hade ett nära och bra samarbete med projektledaren Axel Sjöberg som deltog på flera av våra möten.

Projektets delar presenteras nedan:

Enkät till de politiska partierna

Enkäten omfattade 12 frågor utformade av en grupp medlemmar i klimatgruppen (Hildur Ingvason, Mats Klingberg, Dan Baeckström, Gunnar Isaksson, Gunnar Rydnell). Flertalet av frågorna var baserade på den kommunala utredningen "Fossilfritt Göteborg – vad krävs?". Glädjande nog fick vi in svar från hela 9 partier. Resultatet har sammanställts av Axel, publicerats på internet och använts som underlag för en debattartikel i GP (se nedan). Vi kommer att ha enkätmaterial som underlag för kommande politikerdialoger (se nedan).

Musik på stan

Under sommaren genomfördes 8 flygbladsutdelningar till ackompanjemang av levande musik (sångers som "Here Comes The Sun", "Sol vind och vatten" m fl) på platser som Kortedala, Hjällbo, Angered, Gamlestan, Hjalmar Brantingsplatsen och Järntorget. Flygbladen innehöll resultatet av Naturskyddsföreningen Riks' valgranskning av partierna. Deltagarna kom dels från olika delar av kretsen men också från andra lokala miljögrupper. Samarbetet var gott och intresset från allmänheten stort på alla besökta platser. (Ansvarig gruppmedlem: Gunnar Isaksson)

Offentlig debatt

Den 21/8 hölls ett offentligt panelsamtal med lokala representanter för inte mindre än 11 politiska partier. Moderator var den välkände forskaren och miljödebattören Tomas Kåberger. Publikintresset var stort med fullsatt lokal i Folkets Hus, ca 200 personer.

Flygbladsutdelning

En flygbladsgrupp har bildats under året och den 20/12 hade man sin första utdelning av flygblad i centrala Göteborg med tips på klimatvänliga julaktiviteter. (Ansvarig gruppmedlem: Anna Kuzmina)

Medverkan vid nätverksmöten inom Klimatnätverket

Nätverksmöte i Uppsala 15/6 i samband med Riksstämman.

Nätverksmöte på Tollare Folkhögskola den 27/10.

(Deltagande gruppmedlem Dan Baeckström)

Politikerdialog

Vi har haft dialogmöten under året med Miljöpartiet 27/2 och Vänsterpartiet 9/5. Vid båda mötena var partierna representerade på högsta kommunala nivå (Ulf Kamne resp. Daniel Bernmar). Långa och intressanta samtal där vi har belyst många aspekter av den kommunala klimatpolitiken. (Ansvarig gruppmedlem: Dan Baeckström).

Remissvar

- Remissvar har lämnats på den kommunala utredningen "Fossilfritt Göteborg – vad krävs?" (Ansvariga gruppmedlemmar: Adrien Moysset, Hildur Ingvason, Dan Baeckström)

Arbete med remissvar på Swedgas' ansökan om anläggning av hamn för flytande naturgas (GO4LNG)

- Hildur Ingvason har sedan följt upp den fortsatta utvecklingen i Energimarknadsinspektionen (EI).
- Dan Baeckström har gjort ett uttalande i frågan för ETC Göteborg (<https://goteborg.etc.se/klimat/om-de-gor-det-har-kliver-de-i-fossilgasfallan>)

Debattartiklar

- 29/1: "Har ni redan glömt era klimatlöften?" (<http://www.gp.se/debatt/har-ni-redan-gl%C3%B6mt-era-klimatl%C3%B6ften-1.5110351>) om den regionala trafikinfrastrukturplanen (Ansvarig gruppmedlem Dan Baeckström)
- 20/12: "Hög tid att göra verkstad av kommunala klimatmålen" (<https://www.gp.se/debatt/g%C3%B6r-verkstad-av-klimatm%C3%A5len-1.11878766>) om partiernas kommunala vallöften om klimatet (Ansvariga gruppmedlemmar: Håkan Lindgren, Dan Baeckström)

Annan press

- Insändare i GT ang utspel från c-regionpolitiker om kött och klimat (Ansvarig gruppmedlem Alicia Ekström; länk saknas)
- Uttalande i Tidningen Syre om Göteborgs klimatanpassning (Ansvarig gruppmedlem Dan Baeckström; <https://tidningensyre.se/goteborg/2018/nummer-93/hinner-goteborg-klimatsakra-tid/>)

Miniseminarier under året

- **Elin Götblad** (Skydda Skogen): Skog och klimat
- **Jesper Peterson**, Handla-miljövänligt-enheten, Naturskyddsföreningen: Hållbar fjärrvärme
- **Erik Zinn**, hållbarhetsansvarig på Göteborg Energi: GE:s hållbarhetsstrategi
- **Per Sydвик**, journalist på GP: Om hur man kan få publicitet för miljö- och klimatfrågor
- **Maja Rosén** om sin anti-flygkampanj "Vi håller oss på jorden"
- **Lovisa Bråvi** från kretsstyrelsen om kommunikation inom kretsen
- **Axel Sjöberg**, projektledare för valprojektet, om detsamma
- **Anders Lyngfeldt**, professor, Chalmers: Negativa utsläpp
- **Johanna Lakso**, Riks' klimatavdelning: Riks' klimatpolicy och kontakt mellan ideella och Riks
- **Gertrud Ingelman**, gruppmedlem och ledamot i Trafiknämnden: Om trafikpolitik och klimat
- **Dan Baeckström**, gruppmedlem: Om IPCC:s 1.5-gradersrapport

Övrigt

- Medlemmar har skickat motioner till och deltagit i Klimatriksdagen 4-6/5
- Vi har haft dialog med Naturskyddsföreningens generalsekreterare Karin Lexén kring frågor som bör lyftas i VG-regionens klimatråd, där Karin är ledamot.
- Vi har samverkat med andra grupper och aktioner, t ex Klimatsamling, Fridays For Future, Klimatriksdagen, Fossilgasfällan mm.

Utvärdering av föregående verksamhetsplan

Valprojektet har haft en central roll i gruppens verksamhet under året – men när verksamhetsplanen för 2018 skrevs var valprojektet ännu inte realiserat. Trots denna extra aktivitet ha gruppen genomfört mycket av det som verksamhetsplanen faktiskt innehöll: politikerdialog, föredrag, bevakning av lokal klimatpolitik och opinionsbildning.

Stadsplaneringsgruppen

Sammanfattning

Första hela verksamhetsåret för stadsplaneringsgruppen, som startade 2017, har fokus varit att få igång ett arbetssätt som fungerar för gruppen och lära sig av varandra när det kommer till att arbeta med stadsplaneringsfrågor på Naturskyddsföreningen i Göteborg. Hur granskas detaljplaner, hur

skrivs ett yttrande, vilka frågor stadsplaneringsgruppen driva? Gruppen har ökat sin kunskap dels via att tillsammans skriva ett par planärenden under året och dels att vi arbetat med att ta fram en strategi. Strategin redovisar vilka stadsplaneringsfrågor som Naturskyddsföreningen i Göteborg prioriterar och innehåller målsättningar och tio strategier. Arbetet med strategin blev nästan klar 2018

Stadsplaneringsgruppen har lämnat in 5 st. yttrande på detaljplaner samt varit med och lämnat in synpunkter inför en samrådshandling. Gruppen har deltagit i en workshop om miljökonsekvensbeskrivningen för den nya översiktsplanen och har haft två föredrag.

Vi är runt 7 personer på månadsträffarna (2017: 4-5). I maillistan är vi 43 personer (2017: 21 personer). Sammankallande är Oskar Tagesson. Gruppen kommunicerar framförallt via mail.

Genomförda aktiviteter

Månadsträffar. Stadsplaneringsgruppen träffas kontinuerligt en gång i månaden. 2018 var det 11 st. månadsträffar. Vissa av dessa hade ett tema och marknadsfördes på t.ex. Facebook. Se nedan. Störst fokus på dessa har varit arbetet med "strategi: för en grön, artrik och hållbar stad" samt planärenden.

Skrivarträffar. Mellan månadsträffarna har vi några gånger haft skivaträffar för att sitta tillsammans med något aktuellt planärende eller som i dessa fall strategin.

Föredrag/workshops

- 3/5. Föredrag på Naturhistoriska om examensarbetet "Artland" och stadsplaneringsgruppens arbete med Oskar Tagesson. Ungefär 45 deltagande.
- 16/5. Workshop Kollaborativ ekonomi för en hållbar stad. Med Emma Öhrwall. 13 deltagare.

Yttrande. Vi har under året lämnat in 5 st. yttrande och lämnat synpunkter inför en samrådshandling.

- Sävenäs – Bostäder och skola vid Robertshöjdsgatan Smörlottsgatan – Detaljplan granskning. 2018-01-10.
- Lindås – Bostäder vid Vågnedalsvägen – Detaljplan granskning. 2018-06-28
- Backaplan – Program för Backaplan – Program samråd. 2018-10-16
- Lunden – Bostäder vid Karlagatan – Detaljplan samråd. 2018-10-23
- Torslanda – Program för centrala Torslanda – Detaljplan samråd. 2018-11-20
- Deponi i Vrässered 4:6 – Synpunkter samrådshandling. 2018-12-20

Platsbesök. 8/12. Gruppen åkte på platsbesök i skogarna vid Vrässered för den planerade inerta deponin. Som en del av att samla synpunkter inför en samrådshandling. Detta tillsammans med biolog Anders Malmsten. 3 deltagare.

Medverkan. Stadsplaneringsgruppen, genom Oskar Tagesson, deltog i möte med SBK angående miljökonsekvensbeskrivningen för den nya översiktsplanen. 28/9Uppdaterad 2018-12-18

Strategi/program. Har under året arbetat intensivt med strategin. Strategin redovisar vilka stadsplaneringsfrågor som Naturskyddsföreningen i Göteborg prioriterar och innehåller målsättningar och tio strategier. Naturskyddsföreningen på Riksnivå har inte tagit fram något liknade och vi hoppas att denna kan vara en start i det arbetet.

Utvärdering

Under året har gruppen lärt sig mycket om planprocessen, hur man skriver ett yttrande och studerar detaljplaner. Utvecklingen kring våra yttranden är mycket positiv och de blir mer och mer omfattande och hänvisar bra till stadens styrdokument, befintliga miljömål och ger förslag på förbättringar. Platsbesök för att samla in kunskap inför planärendet vid Vrässered var mycket lärorikt, speciellt att göra det med en biolog. Detta är något vi vill fortsätta med under 2019. Genom arbetet med strategin har gruppen fördjupat sig inom stadsplaneringsfrågor, hållbarhet och ekologiska värden i städer.

Antal personer som kommer på månadsträffarna har ökat under året och det är nu en mer kontinuerlig grupp. Antal som nås ut via mail är 43 personer, vilket är en fördubbling sedan förra året. Vi har genomfört några av de aktiviteter som vi planerade och några har tillkommit. Men vi har inte fortbildat oss i miljö rätt, det tar vi med oss under 2019. Strategin blev inte färdig under 2018, men beräknas bli färdig i början av 2019. (Ska ut på remiss i januari och presenteras för styrelsen i mars). Grönkartan och handboken är påbörjad, men vi vill vidareutveckla denna mer under 2019. Vi har under året sökt fler biologer till gruppen, vilket vi delvis har lyckats med.

Ängsgruppen

Aktiviteter

Gruppen har som traditionen bjuder varit verksam lite som vanligt.

Året inleddes med en förvånande och glädjande stor publik på Naturhistoriska muséet då Anders Ridderström pratade om ängar i allmänhet och Skändla, Slottsskogen och Botaniska Trädgården i synnerhet. Trevliga och viktiga kontakter knöts samtidigt.

Skändla äng fagades i slutet på april av ett femtontal personer. Vi diskuterade som vanligt runt det fortsatta arbetet med ängen.

Vår liekurs genomfördes i början på juni i Botaniska Trädgården som ett samarrangemang som tidigare. LieMats var kursledare för 17 personer och några av oss i gruppen var hjälpredor till honom. Vi slog samma område som vi hoppas på fortsatt hävd och utveckling tillsammans med trädgården, slänten nedanför kryddgården mot Universitetets hus.

Strax därefter var vi ett gäng nya och gamla slåtterfolk som genomförde höskörd på en liten gård i Billdal. Slätter i verklig praktik till gårdens djur och som hässjades till omgivningens glädje. Mycket uppskattat pga. torkan.

Slåttern på Skändla blev i år mycket enklare än tidigare. Dels pga. torkan, med lite gräs som följd, men också pga. mycket duktiga slåtterfolk, både nya från kursen i år och lite mer erfarna.

Vi slog större område än någonsin tidigare och kunde även se positivt resultat från förra årets utvidgning. Mer darrgräs och mer blomning i slänten. Jättekul.

Det kanske bästa var ändå att en kvinna med hästar i grannskapet gärna ville ha höet, vilket innebar att vi inte som vi brukat behövde släpa bort det nyslagna gräset. Det ska bli spännande att se om fröspridningen därmed ökar blomningen ytterligare. Efterbetet blev inte av tyvärr pga. krångel och brist på stängsel.

Dagen efter gick vi på det som kanske blir en ytterligare attraktion i Slottsskogen - äntligen! Under sommaren hade Ulla Rundlöf fört vidare samtal med de kontakter vi fick på Naturhistoriska vilket ledde till att vi slog en gräsvall bredvid växthusen efter Slottsskogsgatan. Lite kinkigt var det eftersom den ytan var ofagad men vi redde ut det under glada tillrop från allmogen som promenerade förbi. Vi var även här ett femtontal slåtterfolk som också kunde ses på helsida i GP dagen efter!! Förhoppningen att gräset skulle bli hö till djuren i Slottsskogen kom tyvärr på skam. Dessbättre behövde Kenneth i Billdal höet och vi kunde köra det dit. Lika viktigt som att slå är det ju att få bort all näring som finns i det slagna för att utarma näringen till ängsblommors fromma.

Under sensommaren och hösten har vi samarbetat som tidigare med Kulturmarker i skötseln av "deras" ängar på Hisingen. De är mycket glada för det eftersom det förnygrar slåtterfolket väsentligt med "våra" medlemmar och ytorna till och med kan utvidgas mot tidigare.

Anders och Carl var på Olofstorps skördefest och slog en gräsvall och pratade med många intresserade, både av slätter i allmänhet och knackelien i synnerhet.

Sporadiska kontakter har förts med Länsstyrelsen och kommunen om fortsatt skötsel och inte minst ett avtal om ängen i Slottsskogen. Förslaget till avtal kom väldigt sent i förvintras och måste diskuteras av oss före underskrift. Det måste göras i början av 2019.

"Holkutskottet" -dvs mest Anders men även Åsa Sjöberg och Bo Jönsson - har även i år haft en holkbyggarkurs på Naturhistoriska i mars. Massor av barn och vuxna glider in i klassrummet och skruvar eller spikar ihop mesholkar med glädje och skratt. Vi sålde kanske ett 75-tal holkar under dagen och värvade medlemmar.

Som en följd av detta inbjöds vi även att vara med på Naturhistoriskas julmarknad i december och tex sälja holkar. Anders gjorde 100 men vi sålde kanske 20. Inget läge för folk att släpa på en holk en adventshelg i Göteborg. De kanske kan säljas i deras butik under våren eller på kommande holkbyggardag i mars igen.

Äventyrsgruppen

Gruppen har haft ringa aktivitet under året

Natursnokarna

Maja Ryberg, verksamhetsutvecklare på Kansli Väst avsätter 20 % av sin tid till Natursnokarna inom Kansli Västs område. Joel Karlberg har varit styrelsens kontaktperson för Natursnokarna inom Göteborgskretsen.

Det finns två aktiva grupper av Natursnokar i Göteborg, Kortedala och Örgryte/Härlanda.

Under tre dagar i juli anordnades ett uppskattat Natursnokläger.

Härmed avgiven verksamhetsberättelse godkännes av styrelsen i Naturskyddsföreningen i Göteborg.

Göteborg den 2018-03-07

Lena Nilsson

Jan Gustafsson

Lovisa Bråvi

Bo Jönsson

Mats Andersson

Anders Ridderström

Thomas Rössel

Sebastian Thisted

Nelly Khmilkovska

Joel Karlberg

Naturskyddsföreningen i Göteborg

Bokslut 2018

Ver63

857201 - 2600

RESULTATRÄKNING 2018-01-01 ----- 2018-12-31

INTÄKTER

Medlemsintäkter	179 220,00
Värvarpremie	0,00
Projektbidrag Rix	103 000,00
Valprojekt	103 000,00
Övr projekintäkter	0,00
-Egeninsats	0,00
-Externa projektbidrag	0,00
-Deltagaravgift	0,00
Studiefrämjandet Krets	0,00
Övr Intäkter	22 215,00
-Bidrag	3 000,00
-Försäljning	19 215,00
-Gåva	0,00
Projektbidrag återbetalt	-8 100,00
Projektbidrag reservering	0,00
	296 335,00

KOSTNADER

Programblad	0,00
Programaktiviteter	24 646,00
Intressegrupper	32 145,00
HMV	5 532,00
Plangrupp	2 020,00
Klimatgrupp	0,00
Havsgrupp	1 930,00
Ängsgrupp	22 300,00
Natursnokar	363,00
Projektkostnader	136 064,00
Valprojekt	136 064,00
Personalkostnader	34 159,00
Styrelsen	7 078,00
Årsmöte	582,00
Rixstämma/konferans	21 560,00
Utbildning	4 495,00
Administration	1 957,00
Lokalkostnader	32 265,00
-Hyra	32 000,00
-Övr lokalkostn	265,00
Inventarier	1 697,00
Egeninsats projekt	0,00
Resultat verksamheten	-313,00
	296 335,00

BALANSRÄKNING

2018-12-31

2017-12-31

Tillgångar

Kassa	0,00	0,00
Förskott	15 187,00	16 000,00
Postgiro	965 204,19	907 191,19
Skattekonto	0,00	0,00
Fordringar	2 000,00	19 243,00
Fordringar Rix	0,00	0,00
Summa	982 391,19	942 434,19

Skulder

Projekt	131 523,00	123 423,00
- Kabare	59 949,00	59 949,00
- Schysst	44 886,00	44 886,00
- Utbilda Utbildare	18 588,00	18 588,00
- Valproj	8 100,00	
Solceller	124 510,51	124 510,51
Övriga skulder	70 676,00	38 506,00
Projektfond	98 000,00	98 000,00
Eget Kapital	557 681,68	557 994,68
Summa	982 391,19	942 434,19